امتیاز

چهارشنبه ۲۴ دی ۱۳۹۹
۲۹ جمادی‌الاولی ۱۴۴۲ ● ۱۳ ژانویه ۲۰۲۱
شماره ۳۱۲۸ ● ۸ صفحه

متن میثاق‌نامه روزنامه‌نگاری در سایت روزنامه موجود است

روزنامه فرهنگی، هنری، ورزشی، اجتماعی صبح کشور
صاحب امتیاز و مدیرمسوول:
غلامحسین شعبانی
نشانی: میدان انقلاب - خیابان جمالزاده‌شمالی
پلاک ۲۶۰ واحد ۵

پست الکترونیکی:
info@emtiazdaily.ir
تلفن: ۶۶۵۹۶۸۰۹
آگهی دولتی: ۶۶۵۶۷۷۶۴ - آگهی شهرستان ها: ۶۶۶۵۰۰۹۹
لیتوگرافی و چاپ: ریحان

WWW.EMTIAZDAILY.IR

اخبار

اجرای «دن کیشوت» به سال آینده موکول شد

سیروس کهوری‌نژاد بازیگر و کارگردان تئاتر درباره فعالیت‌های اخیرش با وجود بحران کرونا و تعطیلی سالن‌های نمایش گفت: به دلیل تعطیلی فعالیت‌های تئاتری هیچکدام از برنامه‌های مد نظرم مشخص نیست از همین رو ترجیح دادم فعالیت‌های تصویری را در اولویت قرار دهم. تصمیم داشتم نمایش «دن کیشوت» اثر سروانتس را برای اجرا در یکی از سالن‌های بزرگ تئاتری آماده کنم که با وجود شرایط پیش رو فعلاً زمان اجرای کار مشخص نیست اما احتمال زیاد به سال آینده موکول خواهد شد.

وی ادامه داد: البته همچنان روی شیوه اجرایی نمایش، کار می‌کنم. با توجه به برنامه‌هایی که دارم بخشی از تمرکزم را روی این اثر گذاشته‌ام تا زمانی که شرایط اجرای نمایش فراهم شود چون نمی‌توان عقب نشینی و ایست کرد. من همیشه برای تئاتر کارکردن برنامه دارم چون وظیفه خودم می‌دانم در زمینه فعالیت‌های هنری دست به کارهایی بزنم تا ذهنم تنبل نشود و پویا باشم. با این وجود گاهی شرایط برای کار کردن فراهم می‌شود اما گاهی این اتفاق نمی‌افتد.

کهوری‌نژاد متذکر شد: متاسفانه این روزها آدم‌ها و حتی دولت حرفشان حرف نیست از این رو من نمی‌توانم عده‌ای را برای اجرای یک نمایش دور هم جمع کنم و به آنها قول و وعده اجرا بدهم اما در نهایت کار به بن‌بست بخورد. به همین دلیل زمانی قول قطعی برای اجرا می‌دهم که بتوانم مناسبات مالی اعضای گروهم را تامین کنم. چون هنرمندان ما به اندازه کافی سوخت مالی داده و در حقشان اجحاف شده است پس دیگر منِ هنرمند نباید به هنرمند همکارِ خود اجحاف کنم. حق ما این است که بتوانیم کار اجرا کنیم و در فضای هنر نفس بکشیم اما در حال حاضر این نفس کشیدن را از ما گرفته‌اند و در حالت اغما به سر می‌بریم.

این کارگردان تئاتر درباره سرنوشت نمایش «مجهول» که قرار بود در تماشاخانه نوفل لوشاتو به صحنه برود، بیان کرد: این اثر نمایشی را قرار بود اسفند ماه به صحنه ببریم که به دلیل بحران کرونا اجرا لغو شد و هنوز هم دکورهای ما در تماشاخانه نوفل لوشاتو است. همچنان تکلیف اجرای کار ما مشخص نیست و اداره کل هنرهای نمایشی هم پاسخگوی وضعیت اجرای نمایش‌هایی که اجرایشان کنسل شده است، نیست. از اسفند تا الان حتی یک بار هم با ما تماس نگرفته‌اند و پیگیر کارمان نشده‌اند. ۲ جلسه در رابطه با کسانی که متضرر شده‌اند، برگزار شد اما نتیجه‌ای اعلام نشده و یکی دوبار هم که تماس گرفتیم و پیگیری کردیم طوری با ما برخورد شد که انگار دشمنشان هستیم و توقع بی‌جا داریم و نباید دیگر پیگیری کنیم. این دوستان همکاران ما هستند اما متاسفانه شرایط ما را درک نمی‌کنند. من این نوع برخوردها را ناشی از بی فرهنگی و عدم درک شرایط همکاران می‌دانم.

کهوری‌نژاد در پایان صحبت‌هایش بیان کرد: متاسفانه چندین ماه است جبری در کشور به وجود آمده که در آن هموطنان من با جانشان دارند این جبر را تحمل می‌کنند و برخی چون من نیز تنها ضرر مالی کرده‌اند که در مقایسه با ضرر جانی که بسیاری از مردم و هم‌قطارانم با آن روبرو شدند، چیزی نیست. کادر درمانی و عزیزانی که دارند با کرونا مبارزه می‌کنند حق بزرگی به گردن مردم دارند اما انتظار می‌رود دولت نیز از مردم حمایت کند و پاسخ مطالبات آنها و البته هنرمندان را بدهد.

تشریح جزئیات جشنواره «هنر زنده است»

نشست خبری دست‌اندرکاران شورای برگزاری جشنواره آنلاین «هنر زنده است» روز سه شنبه بیست و سوم دی ماه با حضور بهروز غریب پور رئیس شورای سیاستگذاری و دبیر بخش تئاتر، کمال تبریزی دبیر بخش فیلم، فردین خلعتبری دبیر بخش موسیقی، سیف الله صمدیان به نمایندگی از محمود کلاری (دبیر دیجیتال آرت)، مازیار رضاخانی مدیر جشنواره رضا کیانیان عضو شورای سیاستگذاری، بابک بادکوبه مدیر تبلیغات و اسپانسرینگ و فراز بابایی در پردیس تئاتر و موسیقی باغ کتاب تهران برگزار شد.

بهروز غریب‌پور رئیس شورای سیاستگذاری جشنواره آنلاین «هنر زنده است» در ابتدای این نشست خبری با اشاره به انگیزه‌های برگزاری این رویداد هنری بیان کرد: این لذت بخش است که این جشنواره به گونه‌ای منعکس شده که شما اهالی رسانه از آن در این نشست خبری استقبال کرده‌اید. البته ما دیروز خدمت آقای وزیر و دیگران مدیران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بودیم و نکته مهمی که برای وزیر و معاونانش وجود داشت بخش خصوصی بدون تکیه بر احکام انتصابی و وزارتخانه‌ای، پیش گام یک حرکت باشد، تلاش کرده در دوران سخت کرونایی آستین‌ها را بالا زده و شرایطی را ایجاد کند که فضای هنری به آن احتیاج دارد. در چنین شرایطی می‌بایست تجربه‌های جدیدی را آغاز می‌کردیم بنابراین از اسفند ماه سال گذشته به همت مازیار رضاخانی به من پیشنهاد شد تا این جشنواره را برگزار کنیم.

وی با قدردانی از مدیریت پردیس موسیقی و کتاب «باغ کتاب» افزود: قطعاً در برگزاری این رویداد حمایت‌های معنوی وزارت ارشاد را داریم و دوستان در صدور مجوز به ما کمک می‌کنند. این جشنواره به نوعی از اولین رویدادهای آنلاین دنیاست که امیدوارم انعکاس خوبی در تمامی جهان داشته باشد. جالب است بدانید که اولین شرکت کننده ما یک دختر نوجوان سیستان و بلوچستانی بود که از یکی از دورترین مناطق کشور تلاش کرد در رویداد حضور داشته باشد و این برای ما جالب توجه است که توانسته‌ایم این فضا را فراهم کنیم.

بیش از ۹۰ درصد داوری‌ها مجازی خواهد بود

دبیر بخش تئاتر جشنواره هنر زنده است درباره نحوه داوری آثار شرکت کننده گفت: بیش از ۹۰ درصد ابزار داوری ما به صورت مجازی خواهد بود و شاید این حرکت هم بدعتی خواهد بود که در میان لشگرکشی های ستادی جشنواره‌های مختلف، در نوع خود جالب توجه است. پس طبیعتاً در خود جشنواره هم همین رویه وجود خواهد داشت. البته که شاید خیلی‌ها فراموش کرده باشند که ما قبل از این ماجرای آنلاین، تله تئاتر داشتیم که بسیار هم مورد استقبال مخاطبان قرار می‌گرفت. به هر ترتیب تئاتر هر اندازه که به اندیشه کمک کرده اکنون به عنوان یک کمک گیرنده عمل می‌کند. شاید ما به نوعی احیا کننده گونه‌ای از تئاتر در فضای مجازی هستیم که ۱۱ گونه تئاتری را در بخش‌های مختلف عرضه می‌کند. ما آغازگر حرکتی هستیم که به تئاتری‌ها بگوییم صحنه را این بار همه کره زمین ببینند که نباید راه‌های ارتباط با مخاطب را از این راه فراموش کرد.

بهروز غریب پور در بخش دیگری از صحبت‌های خود با اشاره به دورنمایی رویداد هنر زنده است، تصریح کرد: ما مشغول تمرین برای ایجاد یک فضای وسیع‌تر برای برگزاری یک رویداد نوین هستیم که روز به روز سعی می‌کنیم این پلتفرم را تصحیح کنیم. قطعاً جشنواره هنر زنده است به همین شیوه آنلاین برگزار می‌شود. بنابراین هیچ موازی کاری در برابر جشنواره‌های دیگر نخواهد بود.

آمدیم بگوییم «توقیف» راهکار نیست

رئیس شورای سیاستگذاری جشنواره هنر زنده است با اشاره به نحوه نمایش فیلم‌های بخش سینمایی رویداد برای ۱۱۰ نفر از منتقدان و اهالی رسانه که سازوکار اجرای تماشایِ آنها در روزهای آینده اعلام می‌شود، گفت: ما اصلاً در تقابل با قوانین موجود کشور ایستادگی نمی‌کنیم. فقط آمده‌ایم بگوییم که این شیوه اعمال قدرت غلط است. این همان حرفی است که ما تلاش می‌کنیم که در این رویداد به اثبات برسانیم. چرا که وقتی درها بسته می‌شود همین عامل موجب مشهور شدن یک اثر هنری می‌شود که قبلا توقیف شده‌اند. بنابراین ما آمده‌ایم که به دوستان بگوییم شیوه اعمال شده در این سال‌ها غلط بوده که می‌توان جور دیگری به آن نگاه کرد. در این زمینه هم تلاش‌هایی در حال انجام است که امیدوارم به نتیجه مطلوب برسد.

کمال تبریزی دبیر بخش فیلم جشنواره آنلاین هنر زنده است نیز در این نشست گفت: همه ما کاری را انجام می‌دهیم که فکر می‌کنم اشکال متفاوتی داشته باشد و شما بدانید اتفاقاتی که می‌افتد رویدادهای مؤثری در عرصه سینماست. شرایطی که متمرکز بر حضور جوان‌هاست و امیدوارم شرایطی فراهم شود که جوانان هنرمندی که نمی‌توانستند در جشنواره‌های دیگر شرکت کنند امکان حضور در یک رویداد مهم را داشته باشند. البته این به معنای حضور نداشتن بزرگترها و هنرمندان نامی عرصه سینما نیست. آنچه برای ما در برگزاری جشنواره مهم است برگزاری جلسات نقد و بررسی و اکران نمایش فیلم‌هایی است که تاکنون به هر دلیلی اکران عمومی نشده‌اند و این اتفاق خیلی خوبی است. به هر حال عدم اکران بسیاری از فیلم‌هایی که تاکنون به نمایش درآمده برآمده از یک سوءتفاهم بوده که این جشنواره امکان اکران آن‌ها را فراهم کرده است.

اکران محدود فیلم‌های توقیفی برای ۱۱۰ نفر

وی درباره نحوه اکران آنلاین و حضوری فیلم‌های شرکت‌کننده در جشنواره بیان کرد: موضوع نحوه نمایش آنلاین فیلم‌ها یکی از بزرگترین معضلات و مشکلاتی است که با آن در تمام دنیا روبه‌رو هستیم اما ما برای اینکه کمترین مشکلی در جهت اکران آنلاین فیلم‌ها در بخش حقوقی داشته باشیم نهایت تلاش خود را انجام داده‌ایم که آسیبی به صاحبان آثار سینمایی در همه بخش‌ها وارد نشود. البته بخشی از فیلم‌ها نیز به صورت فیزیکی و حضوری برای اهالی رسانه و تعدادی از منتقدان به نمایش در می‌آید که برای اجرای فیزیکی این بخش ناگزیر بودیم چرا که چاره‌ای غیر از این نداشتیم.

تبریزی در پاسخ به پرسشی مبنی بر نمایش فیلم‌های به نمایش درنیامده آثار سینمایی سال‌های گذشته گفت: پیش از این یک پروانه‌ای صادر می‌شد که به آن پروانه فرهنگی هنری می‌گفتند. پروانه‌ای که امکان اکران عمومی نداشت اما برای صورت بسیار محدود مجوز می‌گرفت که جوری شبیه اکران هنر و تجربه فعلی بود. ما با اجازه اکران این فیلم‌ها در جشنواره هنر زنده است ابتدا با صاحبان آثار به توافق می‌رسیم بعد از اعلام موافقت ما برای این فیلم‌ها پروانه نمایش موقت در طول برگزاری جشنواره می‌گیریم. قطعاً در بخش نمایش فیلم‌های توقیفی در پلتفرم‌ها محدودیت داریم. اما اکران این فیلم‌ها به صورت فیزیکی فقط برای ۱۱۰ نفر خواهد بود.

جایی برای دیده شدن آن‌ها که دیده نشده‌اند

رضا کیانیان عضو شورای سیاستگذاری جشنواره هنر زنده است هم در این جلسه خبری توضیح داد: جشنواره‌ای که در آن قرار داریم برای من دربرگیرنده انگیزه‌هایی بود. اینکه به کسانی اجازه ورود را داده که هیچ وقت اجازه شرکت در رویدادی را نداشته و نتوانستند دیده شوند. از این طیف عظیم داوطلب شرکت برای حضور در جشنواره بحث مهم دیجیتال آرت است که در این سال‌ها واقعاً جایی برای عرضه نداشتند. اینها دلایلی بود که برای من انگیزه حضور داد. یعنی جایی برای دیده شدن افرادی که تاکنون دیده نشده‌اند.

فردین خلعتبری آهنگساز و دبیر بخش موسیقی جشنواره نیز در این نشست گفت: امیدواریم این جمعی که امروز کنار هم نشسته‌ایم با یکدیگر فاصله نداشته باشیم. چرا که قطعاً اگر مطبوعات نباشند این جشنواره مسیر درستی نمی‌رود. ما متأسفانه منتقد موسیقی بسیار کم داریم امیدوارم اهالی رسانه به ویژه در بخش موسیقی با نقد خودشان همراه ما باشند. این جشنواره فرصتی است که جوانان پراستعداد به صورت هدف مند به دنبال کشف استعدادهای خود باشند. جشنواره هنر زنده است رویدادی است که معتقد به موسیقی غیرمجاز نیست. ما بر این باوریم تا به سمتی برویم که همه نوع موسیقی فرصتی برای عرض اندام داشته باشند. از سوی دیگر عرصه موسیقی حرفه‌ای در کشور ما رقابتی ندارد کما اینکه در حوزه تئاتر و سینما آدم‌های حرفه‌ای وارد رقابت شده و در کنار یکدیگر به ارزیابی کارهای خودشان می‌پردازند. این شرایط در موسیقی نبوده و روحیه‌ای رقابتی در این عرصه نمایان نمی‌شوند. به همین منظور برای اینکه از موزیسین‌های حرفه‌ای جوان محروم نباشیم یک بخش غیر رقابتی هم داریم که ظرف جشنواره بزرگ‌تر دیده شود.

وی افزود: تمام تلاش ما این بوده که جشنواره هنر زنده است نوآوری داشته باشد و به صورت موازی با سایر رویدادها موسیقایی حرکت نکند آنچه برای ما مهم بود اجرای یک رویداد مؤثر در حوزه موسیقی است. چرا که اکنون جشنواره‌ها و رویدادهایی در حوزه موسیقی وجود دارد که به بهترین شکل ممکن و گسترده برگزار می‌شود، بنابراین برای ما حضور در یک عرصه متفاوت اجرایی بوده است.

دیجیتال آرت، هنر هشتم دنیا است

سیف الله صمدیان از اعضای شورای سیاستگذاری جشنواره و نماینده محمود کلاری در بخش دیجیتال آرت هم در این نشست خبری بیان کرد: چه بخواهیم و چه نخواهیم دیجیتال آرت هنر هشتم دنیاست و من امروز بسیار خوشحالم که جشنواره هنر زنده است کاری کرد همه هنرها در کنار دیجیتال آرت قرار بگیرند. به هر حال این رویداد برنامه‌ای است که نمی‌توان آن را به یک دوره خلاصه کرد. پس شما باید همراه با این رویداد باشید و کاری کنید که این اتفاق کم نظیر در دنیا با محوریت کشور ایران پیش روی مخاطبان قرار گیرد.

محمود کلاری دبیر بخش دیجیتال آرت جشنواره هنر زنده است نیز که به صورت مجازی در این نشست حضور داشت، خطاب به اهالی رسانه گفت: خیلی عذرخواهی می‌کنم که از طریق فضای مجازی کنار شما هستم. من امیدوار شر این بیماری نیز کنده شود و زمینه برای ارتباط ما با هم بیشتر شود. البته ماجرایی که زمینه شکل دهی این جشنواره شد همین بیماری مهلک بود. این رویداد تلاشی برای ایجاد یک فضای هنری برای عرضه آثار هنری در عرصه آنلاین است. من هم خیلی خوشحالم که در خدمت تیم برگزاری رویداد به ویژه بهروز غریب پور هستم. امیدوارم همه ما در کنار هم بتوانیم جشنواره کم نقص تری را برگزار کنیم. قطعاً با مشکلاتی روبه‌رو می‌شویم اما می‌دانم این دوره، دوره شناسایی مشکلات است و به تدریج در دوره‌های بعد نیز خود را اصلاح می‌کند.مازیار میرزاخانی مدیر جشنواره هنر زنده است هم در بخش دیگری از این نشست خبری با قدردانی از اصحاب رسانه برای حضور در این جلسه ضمن ارائه گزارشی از روند برگزاری رویداد گفت: برنامه‌ریزی ما در بخش سینمایی به گونه‌ای است که اهالی رسانه و منتقدان محترم نیز برای آثار به نمایش درآمده در جشنواره جوایز برگزیده‌ای را اهدا می‌کنند. از سوی دیگر ما برای اولین تلاش کردیم که این دبیرخانه جشنواره باشد که در ابتدا به هنرمندان به صورت مستقیم تماس گرفته و از حضورش برای رویداد دعوت کند. این به اعتقاد ما مشخصه اصلی زنده ماندن هنر است که در نوع خودش کم نظیر بوده و امیدوارم تأثیر خود را نیز بگذارد.

وی درباره بخش نمایش فیلم‌های به نمایش درآمده بخش سینمایی رویداد «هنر زنده است»، خبر داد: این بخش در واقع اکران «فیلم‌های توقیفی» است که تاکنون عبدالرضا کاهانی و علی زمانی برای اکران فیلم‌هایشان اعلام آمادگی کردند.

تقوایی: باخانمان زندگی عادی جامعه است

زینب تقوایی، تهیه‌کننده جوانی است که کارش را با «دودکش» آغاز کرد و پس از آن «پشت بام تهران» را برای تلویزیون ساخت و سال گذشته در سینما «سمفونی نهم» را تهیه کرد که چندان مورد توجه قرار نگرفت. حالا او برای اولین‌بار سراغ طنز رفته و پذیرفته که در شرایط کرونایی سریال بسازد.

با توجه به شرایط کرونا و وضعیت بد اقتصادی، هدایت یک تیم برای ساخت سریال سخت شده است، فرآیند تولید سریال «باخانمان» چگونه شکل گرفت و به سرانجام رسید؟

ابتدا قدری تردید داشتیم چون نمی‌دانستیم چه شرایطی پیش‌روی ما است. بحث کووید-۱۹ هم در اوایل ناشناخته بود. کار کردن در آن زمان و شروع کار ریسک بالایی را می‌طلبید منتها در نهایت به این نتیجه رسیدیم که کار را شروع کنیم.

یک دلیل برای شروع کار این بود که واقعا مردم در این زمان نیاز به این کارها دارند؛ یک کار سرگرم‌کننده و قدری مرفه، شبانه پخش شود تا شاید لحظات بهتری را برای مردم ایجاد کند. تمام تیم تولید، کارگردانی و نویسندگی با چنین هدفی کار را انجام دادند. ما می‌توانستیم کار راحت‌تری را شروع کنیم و ملودرامی را بسازیم که شرایط ثابت‌تری داشته باشد. این کار بسیار پربازیگر و پرلوکیشن بود. «با خانمان» کار شلوغی است. اتفاقات و وقایع زیادی در آن رقم می‌خورد. به هر حال رفت و آمد شخصی و ساعتی به یک‌جا سخت است چه رسد به اینکه یک گروه ۸۰-۷۰ نفره مدام درحال جابه‌جایی باشند. سعی کردیم تمام مواردی که در رابطه با پروتکل‌های بهداشتی است را رعایت کنیم. بچه‌ها باید حدود ۱۳-۱۲ ساعت در روز با ماسک کار می‌کردند. این سخت بود که بخواهید همزمان ماسک داشته باشید و سر صحنه باشید. به لطف پروردگار این کار تمام شد.

این کار را چه زمانی شروع کردید و چه زمانی تمام شد؟

مردادماه امسال کار را شروع کردیم و حدود یک‌هفته است که فیلمبرداری تمام شد و به‌تازگی آخرین بخش‌های سریال جلوی در زندان به پایان رسید. همکاری گروه عالی بود. اکثر دوستان درگیر بیماری کرونا شدند و یکی در میان استراحت می‌کردند و قرنطینه می‌شدند و بعد از سه هفته برمی‌گشتند. وقتی نبودند بچه‌های دیگر جای خالی افراد گروه را پوشش می‌دادند.

فیلمنامه از قبل آماده بود یا همه آن در سال ۹۹ نوشته شد؟

حدود ۱۲ تا ۱۵ قسمت فیلمنامه قبلا نوشته شده بود ولی بقیه را در زمان فیلمبرداری آقای برادران نوشتند که قلم بسیار خوبی دارند و بسیار خلاق هستند.

کهن الگویی در این سریال وجود دارد که همیشه وجود داشته که مورد استقبال مردم هم بوده و آن الگوی غنی و فقیر بوده است. موقعیتی که این پسر دارد که هم در خانواده پولدار است و هم خانواده واقعی خود را پیدا می‌کند که فقیر هستند این سریال را جذاب کرده است. تصویری نسبتا دقیق از طبقه پایین و طبقه بالای جامعه را می‌بینیم بدون اینکه سطحی و کلیشه‌ای به این طبقات نگاه شود. مشکلات این دو طبقه و مواجهه آن دو به‌نظر من یکی از بخش‌های مهم این قصه است. نکته‌ای که همیشه در روزنامه خودمان به آن اشاره و مطالبه می‌کنیم، این است که زندگی واقعی مردم در سریال‌ها و سینما نمایش داده شود و باخانمان این ویژگی را دارد. زندگی واقعی در این سریال نمایش داده می‌شود.

واقعیت همین است. من بد نمی‌دانم که کهن الگویی باشد چون عموما سریال‌هایی که این خط الگو را دارند همیشه جذابیت داشتند. سال‌های سال دیده شدند و باز هم دیده می‌شوند. پردازش و اینکه چطور کهن الگو را به‌روز کرده باشید، اهمیت دارد. این اتفاق در سریال باخانمان افتاد. از ابتدا نگاه ما این بود که شرایط کلی جامعه را تا جایی که امکان دارد و وسع ما اجازه می‌دهد، نشان دهیم. نمی‌خواستیم تنها خانواده‌های متوسط یا پایین‌شهری و نه صرفا خانواده‌های بالاشهری باشند. می‌خواستیم شرایطی باشد که کلیت جامعه را در برگیرد. با این روش، طیف مخاطب گسترده‌تری را شامل می‌شد و همه آدم‌ها نمونه‌ای از خود را در کار می‌بینند. به این دلیل بود که می‌خواستیم فراگیر و جامع‌تر باشد. رویارویی این دو طبقه می‌تواند لحظات و موقعیت‌های جذابی را ایجاد کند. هر طیف و طبقه‌ای یک‌سری محسنات و معایب دارد که خاص خود آن طبقه است. مهم این است که همه ما عضو یک جامعه هستیم و همه انسان هستیم و کرامات انسانی در تمام اقشار و طبقات جامعه ما حضور دارد.

هیچ فرقی ندارد پایین‌شهری یا بالاشهری، پولدار یا فقیر باشیم. یک‌سری موضوعات انسانی مطرح است. شاید مدل بیان آن متفاوت است، یا لهجه و کلام‌ها متفاوت است ولی موضوعاتی مثل عاطفه و محبت و این قبیل مسائل موضوعاتی نیست که طبقه‌ای بتواند آنها را توجیه کند. من فکر می‌کنم درباره سریال باخانمان این اتفاق افتاد یعنی نگاه به این سمت بود که این مسائل و کرامات انسانی را تبیین کند. تلاش دارد این‌طور باشد ولی نمی‌دانم تا چه حدی موفق بوده‌ایم.

به‌نظرم جزء سریال‌های خوب و قابل قبول است آن هم در این شرایطی که ساخته شد. بازیگری بود که به‌خاطر کرونا نیاید یا او را جابه‌جا کنید؟

خیر، شاید در پیش‌تولید تغییراتی داشتیم ولی به جهت کرونا نبوده است. عموما وقتی کسی را به کار دعوت می‌کنیم خود او در جریان است که در زمان کرونا کار باید انجام شود. ابتدای کار به دوستان گفتیم، آن‌طور که اطلاعات داشتیم این بیماری کماکان وجود دارد. کار ما تمام شده و این بیماری هنوز وجود دارد و نمی‌دانیم چه اتفاقی خواهد افتاد. هیچ‌کس در دنیا هم این را نمی‌داند. به‌خاطر همین وقتی کار را شروع کرده و دعوت می‌کردیم دوستانی که می‌آمدند اشاره‌ای به این امر نداشتند. شاید برخی از دوستان نگران بحث پروتکل‌ها و حفظ مسائل بهداشتی بودند که خود ما نسبت به این مساله حساس‌تر بودیم.

بچه‌های پروژه بیمه بودند؟

بله، همه پروژه‌ها بیمه هستند. هیچ پروژه‌ای نیست که جرات کند بدون بیمه کار کند.

در این سریال شخصیت‌های فرعی زیاد است و این‌طور نیست که سطحی باشند و مخاطب ارتباط برقرار می‌کند. خیلی کم نماهای یک‌نفره می‌بینیم. کمترین نما دو نفره است. این خرده روایت‌ها و کاراکترهای فرعی از دل جامعه آمده است؟ کلیشه‌ای به این شخصیت‌ها نگاه نشده است بلکه هر یک خاستگاه و جغرافیایی دارند.

باخانمان زندگی عادی جامعه است. این روایت جامعه اطراف ما، آدم‌های اطراف ماست. وقتی پا از خانه بیرون می‌گذارید از مغازه‌دار، راننده تاکسی و غیره وجود دارند. باخانمان هم جزء کارهایی است که چند لوکیشن ثابت نداشته است. چون کارهایی که در چند سال اخیر بوده به‌جز کارهایی که در شهرستان‌ها و استان‌های دیگر با لهجه‌های مختلف کار می‌شد، مدل‌های شهری عموما مدل‌هایی در فضای بسته بوده؛ در اداره، آپارتمان و غیره بوده است. باخانمان اینچنین نبود. پا در بیرون از فضا گذاشته و در فضای شهری گشته است. در این فضای شهری که می‌گردد در شهری همانند تهران هر مدل آدم با هر سلیقه‌ای، لهجه‌ای وجود دارد همان‌طور که ما زندگی می‌کنیم هر روز این تیپ آدم‌ها را می‌بینیم. سعی کردیم با شرایط روز آدم‌ها یکی باشد و این شخصیت فرعی هم بازیگران خوبی هستند. در انتخاب آنها وسواس به‌خرج داده شده است. اشاره به شخص خاصی نمی‌کنم، برخی فوق‌العاده هستند و می‌توانند نقش‌های اصلی کارهای دیگر شوند. در باخانمان تلاش کردیم حتی شخصیت فرعی با حساسیت و وسواس درستی انتخاب شود.

شاید دیدن یک زندگی مرفه برای مخاطب در این شرایط عذاب‌آور و تلخ باشد.

همیشه باید مخاطب را آگاه‌ترین فرد بدانیم. من همیشه در همه کارها این را مدنظر دارم که نباید کار حالت فریب داشته باشد یا غلو شود. ما این را در زمان تصویب طرح با شوراهای تصویب‌کننده بحث کردیم. در ارتباط با نشان دادن یک‌سری مسائل که در جامعه وجود دارد و یک زمان‌هایی دوست داریم آنها را سانسور کنیم.

همانند اعتیاد پدر و غیره...

بله، در جامعه داریم پدرانی که اینچنین هستند. پدرهای دیگری همانند حاج‌آقا مصطفی را داریم که یک فرزندی را می‌گیرد و بزرگ می‌کند و این‌طور تحویل اجتماع می‌دهد. در ادامه داستان چیزهای دیگری را می‌بینید. باید واقعیت‌ها را ببینیم. اینکه خودسانسوری کنیم و صورت‌مساله‌ها را پاک کنیم و مدینه آرمانی را به تصویر بکشانیم مخاطب پس می‌زند ضمن اینکه به ارزش‌های ما چیزی افزوده نمی‌شود. زمانی می‌توانیم حرفی برای گفتن داشته باشیم که ابتدا صورت‌مساله را درست مطرح کنیم و نسبت به آن قضاوت کنیم و تصمیم بگیریم و جامعه خود را بشناسیم. اینکه بخواهیم فضاهای آرمانی در فیلم‌های خود نشان دهیم که همه خوب و مثبت هستند. اگر همه خوب و مثبت هستند چرا در جامعه خود هر روز یک‌سری از مسائل را می‌بینیم و می‌شنویم. به‌نظر من این فاصله بین مردم و فیلم‌ها خوب نیست.

نباید غلو در سیاه‌نمایی شود که نشان دهیم همه جامعه سیاه است و نباید به‌سمت این برویم که همه چیز خوب است. بپذیریم همه چیز در کنار هم و درهم است. این درهم بودن را باید بپذیریم که بتوانیم نقاط مثبت را پررنگ‌تر کنیم و نقاط منفی را از بین ببریم و معضلات اجتماعی را حل کنیم.

یک فنجان چای داغ

رنگ‌چی: شهرهایمان پر شده از سردیس های بدساخت

مهدی رنگ‌چی ـ مجسمه‌ساز ـ در پاسخ به این پرسش که چرا شهرهایمان از سردیس پر شده است که برخی هم از کیفیت لازم برخودار نیستند؟ اینگونه توضیح می‌دهد که «علت این اتفاق نحوه سیاست‌گذاری شهرداری‌ها و سازمان‌های زیباسازی شهری است؛ چراکه بنابر دلایلی از جمله کم هزینه بودن ساخت سردیس، صرف مدت زمان کمتر و راحت بودن ساخت این آثار، ترجیح می‌دهند آثار مجسمه‌سازی شهری بیشتر شامل سردیس‌ها شود.»

وی در ادامه گفت: اصولا حوزه مجسمه‌های شهری در حیطه مناسبات، اختیارات و سیاست‌گذاری‌های شهرداری و سازمان زیباسازی شهری است. در همین راستا باید این پرسش مطرح شود که آیا تقلیل دادن تمام وجوه و امکانات مدیوم مجسمه‌های شهری به سردیس، سیاست درستی است یا خیر؟ که در پاسخ به آن باید گفت که به طور قطع درست نیست.

او ادامه می‌دهد: یکی از اصلی‌ترین سیاست‌های شهرداری و سازمان زیباسازی شهری این است که قیمت و هزینه ساخت سردیس نسبت به سایر وجوه مجسمه‌سازی شهری کمتر است. همچنین ساخت سردیس راهکار سریع‌تر و راحت‌تری است. به نظر می‌آید بخشی از سیاست‌های سازمان زیباسازی از طریق برگزار کردن سمپوزیوم‌ها این امکان را برایشان فراهم می‌سازد تا به سرعت و در زمان خیلی محدودی مثلا یک ماه کل سمپوزیوم برگزار و مثلا ۲۰ تا ۳۰ سردیس ساخته شود. این امر هم هزینه کارشان را پایین نگه می‌دارد و هم اینکه زمان کوتاهی به عنوان کارفرما از آنها می‌گیرد و خیلی زودتر هم به نتیجه می‌رسند.

رنگچی با بیان اینکه ساخت سردیس به لحاظ مفهومی سوژه کم خطرتری است و نتیجه آثاری که ساخته می‌شود قابل پیش بینی است، توضیح می‌دهد: درواقع زمانی که مجسمه‌ای مانند سردیس در سطح شهر نصب می‌شود، آن اثر از فردی که همه آحاد ملت اعتقاد دارند باید سردیس آن ساخته شود، تجلیل می‌کند و شاید تنها نقدی که به آن وارد شود، ساخت بد آن اثر باشد. به طور کلی در مفهوم اثری مانند سردیس، پیام سیاسی وجود ندارد و چون هزینه کمی صرف ساخت آن می‌شود، در صورت بد بودن کار، کسی بابت هزینه صرف شده برای آن شکایتی نخواهد داشت.

او درباره اثرات محاسبه پایین هزینه ساخت سردیس‌ها عنوان می‌کند: با پایین آوردن قیمت ساخت سردیس‌ها و زمان اجرا، مجسمه‌ساز بخشی از حساسیت‌هایی که باید به شکل پیش فرض در کار لحاظ کند را کنار می‌گذارد. درواقع رویکرد او به سمت کلیشه‌هایی می‌رود که برایش ریسکی به همراه نداشته باشد و حداقل حساسیت‌ها را به همراه داشته باشد؛ به گونه‌ای که مجسمه‌ها عینا در محدوده درخواست‌های سفارش دهنده اجرا می‌شود؛ البته در این شرایط می‌توان به مجسمه‌ساز حق داد؛ چون قرار است مجسمه‌ای را که باید ظرف پنج ماه بسازد طی ۲۰ روز آماده کند و در این حالت معمولا نتیجه از قبل قابل پیش بینی است.

این هنرمند ادامه می دهد: از طرفی مجسمه‌ساز ناگزیر است که از کلیشه‌ها استفاده کند و کارهایی انجام دهد که ریسک کمتری دارند تا بتواند طی زمان کوتاهی که دارد کار را به انجام برساند و برای ادامه حرفه و گذران زندگی خود دستمزدی را که باید، دریافت کند.

او به این پرسش که «آیا ساخت پرتره برخی چهره‌ها سخت‌تر است؟» پاسخ منفی می‌دهد و اضافه می کند: کیفیت کار بستگی به توانمندی مجسمه‌ساز دارد. باید این نکته را در نظر بگیریم که اساس مجسمه‌سازی به معنای شکل دادن به یک ماده بی شکل و خام است؛ یعنی سازماندهی ماده‌ای که هیچ شکلی ندارد و مجسمه ساز با توجه به توانایی خود آن را سازماندهی کرده و به یک مجسمه بدل می‌سازد. حال برای این سازماندهی به عنوان مجسمه‌ساز به چه چیزی نیاز داریم؟ اساسا چه اثر ما سردیس باشد و چه هر چیز دیگری، برای سازماندهی آن ماده خام به یکسری اطلاعات نیاز داریم که از آنها به عنوان شناخت مجسمه‌ساز از سوژه مورد نظر یاد می‌شود.

او اضافه می‌کند: مجسمه‌ساز از طریق توانمندی، تکنیک و ابزاری که بر اساس مجموعه ادراکش دارد، این اطلاعات را به دست می‌آورد و در نهایت تصمیم می‌گیرد چگونه و بر اساس چه استراتژی از این اطلاعات استفاده کند. او در نهایت این اطلاعات را از طریق توانمندی‌های تکنیکی، ابزار و شناخت خودش از ابعادی مانند آناتومی بدن انسان، در ماده خام لحاظ می‌کند.

این مجسمه‌ساز در پاسخ به این سوال که چرا حساسیت بیشتری روی پرتره ها وجود دارد؟ اینگونه می گوید: این حساسیت از طرف مجسمه‌سازها نیست، از طرف جامعه است. درواقع مخاطب یک مجموعه ادراکی دارد که سعی می‌کند اطلاعاتی را که مجسمه‌ساز بارگذاری کرده، پیدا کند و بعد با دانسته‌ها و پیش‌فرض‌های خود مقایسه کند. ما به شکل ناخودآگاه درباره چهره همه انسان‌ها روابطی را از اجزای صورت در ذهن داریم که به همین علت به راحتی می‌توانیم هر زمانی که به یک چهره نگاه می‌کنیم، متوجه هماهنگی‌ها یا ناهماهنگی‌های اجزای آن چهره شویم. به طور کلی به صورت روزمره مدام درگیر این اطلاعات هستیم و حس و حال آدم‌ها را با نگاه به چهره آنها متوجه می‌شویم. درواقع جامعه به عنوان مخاطب مجسمه از قبل با این اطلاعات کار کرده و به صورت روزانه با پرتره و فیگور سر و کار دارد. به همین علت خیلی راحت می‌تواند کار خوب را از بد تشخیص دهد و نیازی به سواد تخصصی ندارد.

او ادامه می دهد: اکنون یکی از مشکلاتی که مجسمه‌سازی کشور درگیر آن است، برگزاری سمپوزیوم‌ها در حداقل استانداردهاست. درواقع در برگزاری سمپوزیوم همه آنچه درباره مجسمه شهری می‌خوانیم را از فیلتر سمپوزیوم رد می‌کنیم، از راهکارهایی که کم هزینه‌تر است و راهکار اجرایی راحت‌تری دارد و برگزاری آن می‌تواند در محدوده زمانی کمی بر